

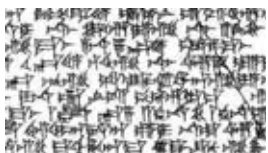
Heettien Kikkuli Mitannialainen oli ensimmäinen hevosvalmentaja

Heettiläisen kuninkaan Suppiliuman hevosvalmentaja, kuninkaan tallimestari Kikkuli Mitannialainen oli ensimmäinen tunnettu hevosvalmentaja, jota voidaan pitää määrätietoisen hevosvalmennuksen isänä. Hän järjesti hevosten ruokinnan, tehovalmennuksen ja aloitti kantakirjan pidon. Noin v. 1345 ennen Kristusta eläneen hevosvalmentajan hevosten voimin heettien valtakunnasta tuli mahtava valtakunta, joka kilpaili mahdissaan Egyptin kanssa.

Heettiläiset keksijäkansaa

Heettiläiset olivat erittäin lahjakasta kansaa. Ei tiedetä, mistä päin he tulivat asuin- ja elinalueen Etu-Aasiaan eli nykyisen Turkin niemimaan alueen alankoseutuja asuttamaan. Pääpaikkanaan heillä oli Hattusian kaupunki Turkin keskiosien jokilaaksossa. Heettiläiset osasivat kirjata tietojaan ja tapahtumia savitaulukirjoituksiin sumerilaisten kehittämiä sanakirjoitusmerkkejä käyttäen. Heettiläiset kuvasivat henkilöitä ja tapahtumia seinärelefiihin ja siksi heistä on säilynyt hyvin paljon tietoa.

Heettiläiset aloittivat raudan valmistuksen. Valmistustavat he pitivät pitkään salaisuutenaan ja pystyivät näin käymään kauppaa rautaisilla työkaluillaan. Aseiden valmistus ja käyttö siirtyi uuteen vaiheeseen, kun niitä voitiin valmistaa enemmän raudasta. He myös ottivat rautaiset hevosen kuolaimet laajaan arkikäyttöön. Hevosajoneuvojen kehittäjinä heetit ovat saaneet menestystä, sillä he osasivat rakentaa vahvempia sota-vaunuja.

Heettien nuolenpääkirjoituksista löytyvät myös hevosmestari Kikkulin ohjeet hevosvalmennuksesta. Pätkä nuolenpääkirjoitusta.

Kikkulin hevosvalmennuskirja on käännetty esimerkiksi ranskankielelle, mutta suomen kielellä hänen oppejaan on julkaistu vain aivan muutama rivi.

Kikkuli teki heeteistä hevosten suurvallan

Kuningas Suppiliuma oli väkivaltainen kuningas, joka pääsi kuninkaaksi murhauttamalla vanhemman veljensä. Mahtiaan lisätäkseen hän hankki valtavan määrän hevosia. Hevosarmeijansa varustajaksi hän palkkasi mitannien heimon kuuluvan hevosten kasvattajan ja hevoskauppiaan, Kikkulinimisen miehen.

Miehestä ei tiedetä mitään muuta kuin nämä kirjoitetut hevosvalmennusohjeet ja tieto, että hän oli kotoisin mitannien maasta.

Mitannit tulivat koillisesta Kaukasuksen solien läpi ja nousivat hurriheimojen päälliköiksi. He hallitsivat Eufraat-virran varsia nykyisen Syyrian seuduilla, missä heidän pääkaupunkinsakin oli. Mutta heidän valtakuntansa kesti vain 150 vuotta ja muut valtiot nousivat heidän mailleen.

Kuningas Suppiliuman Egyptin joukkoja vastaan käymä Kadeshin taistelu v. 1299 e.Kr. mainitaan historian kaikkien aikojen

suurimpana sotavaunujoukkojen kesken käytyinä, heeteille menestyksellisenä taisteluna. Sotakentillä 5000 taisteluvaunua toi sotureita taisteluun mies miestä vastaan. Vaikka heetit eivät suoraan voittaneet, he saivat Egyptin voimat vähenemään ja valtasivat Egyptiltä sitten koko Syyrian.

Valmennusjakso 7 kuukautta

Hevosvalmentajana Kikkuli Mitannialainen oli taitava ja hänen savitauluille nuolenpääkirjoituksina kirjoittamansa muistiinpanonsa on löydetty Hattusian Bogazköy-nimisen paikkakunnan raunioista ja käännetty myös monelle muulle kielelle muttei suomeksi.

Nämä kirjaukset osoittavat ainutlaatuista hevosten tuntemusta. Kikkulin käyttämä jaksovalmennustapa on hämmästyttävä. Kikkuli-menetelmään näet kuului monivaiheinen portaittainen valmennus, jossa hevonen valmennettiin harjoitusajoissa passiin, raviin ja sitten laukkaan ja kestäämään kovaa rasitusta, joita sille sotaretkellä oli tulossa.

Seitsemän kuukauden valmennusjakso jakautui kolmeen erilaiseen jaksoon hevosen ominaisuuksien kehittämisessä. Vaikka väliillä oli lepopäiviä, oli hevosella päivittäin kolme harjoitusta. Kaksi ensimmäistä jaksoa keskittyivät kehittämään hevoselle vahvat jalat ja vahvan lihashallintajärjestelmän. Kolmas jakso keskittyi tehostamaan lihashermojärjestelmän toimintaa.

Tauluihin on kirjattu 73 päivän ohjelma hevosen ruokinnasta, harjoittelusta ja uittamisesta, tarpeellisista harjauksista ja voitelusta voirasvalla. Käytettyjen rehujen valikoima on hämmästyttävä sisältäen sekä laiduntamista että sisäruokintarehuja pilkottuista tuorerehusta, ohranmaltaista ja keitetystä viljalajeista.

Kovien harjoitusten väliin kuului palautusjaksoja. Osattiin seurata, miten nopeasti hevosen sydämen rytmi palautui kovan rasituksen jälkeen. Näin Kikkulilla oli selvä käsitys eläimen verenkierrosta, mikä Kreikan ja länsimaiden tieteelle selvisi hyvin myöhään. Hevosen jäädytely kuntoharjoituksen jälkeen oli tarkkaan säädelty. Hevoset pestiin lämpimällä vedellä ja annettiin kuivua samalla harjaten.

Kikkuli osasi siis täsmälleen määrätä, milloin kullekin hevosella saattoi soveltaa sen fysiikan kannalta seuraavaa harjoitusvaihetta ja otti myös huomioon psykologiset seikat hevosen käsittelyssä. Tätä ennen hevosia oli pidetty lähinnä hevoslaumana.

Kikkuli järjesti valmennettaville hevosille huolellisen ruokintataulukon. Hevoset oli ruokittava neljä kertaa vuorokaudessa. Oli

Itämailla hevosia valmennettiin sekä sodankäyntiin että metsästyksen. Piirroksessa vasemmalla hevosia ruokitaan ja harjataan kuninkaan talleilla. Oikealla jousimetsästäjiä valmennetaan metsästyksen. Takana metsästäjät pukevat päälleen leijonan nahkan ja pään – houkutelakseen urosleijonia vaunuilla ajavan kuninkaan keihästettäväksi.

tarkat ohjeet siitä, milloin hevosen on saatava suolaa ja siitä, miten paljon hevosille annetaan olutmaltaita korvaamaan muuta hiilihydraattia.

Kikkuli oli niinkin nerokas, että hevoset pantiin myös testiin hengityselinsairauksien toteamiseksi. Hevonen suljettiin talliin. Ovet ja luukut suljettiin. Hvosta käytiin sentään ruokkimassa ja ainakin silloin oli ilmanvaihtoa. Jos orihevonen suljetussa tallissa pöly, homesienten tai ilman ammoniakkipitoisuuden takia sai hengityselinoireita, se ei kelvannut parhaiden hevosten luokkaan, vaan pantiin eturintamaan sotarintaan saamatta lainkaan astua tammoja.

Hevoset kantakirjaan

Kikkuli oli myös hevosten jalostus- ja käyttökantakirjaan oton aloittaja. Vlmennusjakson päättyessä kukin hevonen testattiin nelipäiväisellä testausohjelmalla ja sai sen tulosten perusteella luokituksen, kelpasiko ori vain sotakentillä tapettavaksi vai saiko se toimia myös siitosorina. Jo tuolloiset ihmiset tunsivat eläinten ja kasvien lisääntymisen ja rodunjalostuksen perusteet.

Heettiläiset tarvitsivat kovakuntoisia hevosia vuosittain juuri tiettyyn aikaan. Tuohon aikaan nimittäin sotiminen aloitettiin talven mentyä maaliskuussa. Ja sitten sodittiin koko kesä. Talvella viileänä aikana ei sodittu, sillä maastossa oli hankala majoittua kylmään aikaan. Silloin Kikkuli valmensi kuninkaansa hevosarmeijaa.

Kun etelästä saatiin suurempia siitosoreja, jalostivat Assyrian ja heettiläisten hevossiittolat isomman sotahevosrodun, joka jaksoi kantaa suurikokoista ratsastajaa ja hänen varusteitaan ja jo maineellaan ja ulkonäöllään pelotti viholliset pakosalle. Seinäpiirros Assyriasta.

Kun hevoset ajoivat sotakentille, niiden oli oltava kovassa sotakunnossa. Niiden oli pystyttävä ratsastamaan ja vetämään sota-vaunuja kerralla pitempään kuin vastustajan hevoset. Niinpä tiedetään, että eräissä heettiläisille erittäin menestyksellisessä taistelussa soturit ratsastivat yön yli 70 kilometriä ja iskivät seuraavan päivänvalkean aikana voitollisina taisteluun.

Vaikka Kikkuli valmensi hevosiaan sota-vaunuja vetämään, samat hevoset olivat vahvoja kantamaan ratsastajaa ja hänen varusteitaan.

Jo monet hevosmiehet sekä Kiinassa, Aasiassa että myös Arabian suunnassa olivat

Mitannien hevostalustoista kertovat muinaishautojen saviset kärrynpyörät ja ihmishahmot.

jo paljon aikaisemmin osanneet valita hyviä hevosia jatkamaan sukua ja parantamaan hevosen rotuominaisuuksia eri käyttötarkoituksiin. Mutta Kikkuli osasi viedä tämän taidon vielä korkeampaan ammattitaitoon. Ja kun hän vielä osasi kirjata nämä ohjeet savitauluihin, hän on ehdottomasti historian merkittävin hevossalmentaja, hevossalmentuksen isä.

Soveltajia

Kikkulin hevosoppeja sovelsivat mm. Assyrian kuninkaat. Kun Babylonian ja Assyrian kuninkaat saivat pienten vain vaunuja vetävien arohevosten tilalle isompia hevosia myös ratsuhevosiksi ja saivat hurreilta, kassiiteilta ja mitannialaisilta uusia hyviä oppeja hevosten varusteista ja valmennuksesta, nämä Kaksoisvirranmaan vahvat kuninkaat perustivat valtavia hevossiittolaita.

Kun Ateenassa v. 430 eKr. syntynyt kreikkalainen Xenophon sai nuorena kreikkalaiset hevosmiehopit Ateenassa, hän siirtyi Persian Da-

Egyptiläiset laivat liikkuvat kauppamatkoilla sekä Niilillä, Väliimerellä että myös Arabian lahdella lastinaan sekä viljaa että suuria karjaeläimiä ja hevosia toisiin rikkaisiin maihin, mutta kuvan laivan lastina ovat viljasäkit ja apinat. Hamnström.

reioksen palvelukseen palkkasoturiksi palvelemaan Persiaa peloponnelaissodissa. Kun kreikkalaiset oli lyöty, mies palasi Kaksoisvirran maahan ja Mustanmeren itärannoille oppimaan lisää hevosista. Persialaisilta hän oppi ratsastustavan, jossa ratsastaja reisillään ottaa tukea hevosesta. Armenialaisilta hän oppi sitomaan ratsuhevosen jalkoihin nahkaisia suoja, jotta jalot ratsut eivät loukkaisi jalkojaan kivikoissa eivätkä kärsisi niin paljon kovista pakkasista. Ja hyvin paljon muuta oppia, monet jo noilta Kikkulin ajoilta käytettyjä hevosoppeja, joita ei vielä silloin tunnettu Euroopan puolella Kreikassa.

Kun hän sitten muutti Kreikan Korintiin asumaan maatilalleen, hän kokosi suuren hevosoppikirjansa, jolla hän opetti nämä kaikki opit kreikkalaisille ja makedonialaisille, jotka sitten hevosillaan aloittivat maailmanvalloituksen. •

BLOMERT TRAILERIT

BLOMERT
Fahrzeugbau GmbH

Vuoden markkinaosuusvoittaja Suomessa!

Esim.

BLOMERT Smaragd C
1,5 hevosen telitraileri,
omapaino 600 kg,
kokonaispaino 1200 kg.

Vain 3990 €

+ alv 22% tai **VAIN**
alk. 110,60 €/kk

NYT UUSI TRAILERI HALVEMMALLA KUIN UUSI!

www.blomert.fi

Kysele myös myynnissä olevista Saksalaisista poneistamme.

SeaHorse tallit
Tervsundin Ratsutila

Monika Wikeström-Virtanen
puh. 02-2755 314 tai 040-5432094
Linnankatu 35, Turku • Tuupakantie 3, Vantaa